

*Duboko u mojoj tamnici
Ja vas pozdravljam
Duboko u mojoj tamnici
Vaš strah slavim
Duboko u mojoj tamnici
Ja ležim
I ne znam
Da li vam dobro želim.
(Stari zatvorski stihovi)*

PRVA KNJIGA
ZAPADNI GLASOVI

PRVI DEO

GARI

Glava 1

PRVI DAN

1

Brenda je imala šest godina kada je pala s jabuke. Popela se na sam vrh, a grana sa zrelim jabukama se slomila. Gari ju je uhvatio dok je grana kršeći se padala. Uplašili su se. Jabuke su njihovoj baki davale najbolji rod i bilo im je zabranjeno da se penju na voćke. Pomogla mu je da odvuku slomljenu granu, nadajući se da je niko neće primetiti. To je bilo Brendino najranije sećanje na Garija.

Njoj je bilo šest, a njemu sedam godina, i mislila je da je on sjajan momak. Znao je da bude grub s drugom decom, ali s njom nikada. Kada bi porodica dolazila na farmu dede Brauna povodom Dana palih ili Dana zahvalnosti, Brenda bi se igrala samo s dečacima. Kasnije se sećala tih proslava kao mirnih i prijatnih događaja. Nije bilo povišenih glasova, ni psovki – samo opušteno okupljanje porodice. Sećala se da joj se Gari toliko dopadao da se nije ni trudila da vidi koga još tu ima. „Zdravo, bako, mogu li da dobijem kolač? Hajde, Gari, idemo.“

Izvan kuće je bilo mnogo otvorenog prostora. Iza dvorišta protezali su se voćnjaci i polja, a onda i planine. Zemljani put je prolazio pored kuće i vodio preko doline uz padinu u kanjon.

Gari je bio nekako tih. Iz tog su se razloga dobro slagali. Brenda je uvek brbljala, a on je umeo dobro da sluša. Divno su se zabavljali. Čak i u tim godinama on je bio zaista učtiv. Ako biste se našli u nevolji, on bi se vratio i pomogao vam.

Onda se odselio. Gari, njegov godinu dana stariji brat Frenk junior i njihova majka Besi, otišli su kod Frenka seniora u Sijetl. Brenda ga posle toga dugo nije videla. Sledeći put kada se setila Garija imala je već trinaest godina. Tada joj je majka Ajda rekla da je tetka Besi zvala iz Portlanda veoma neraspoložena. Garija su poslali u popravni dom. Brenda mu je napisala pismo, a Gari joj je čak iz Oregona odgovorio da mu je žao zbog onoga što je učinio svojoj porodici.

S druge strane, njemu se zaista nije dopadala škola u popravilištu. Pisao joj je da sanja da će, kada izađe, postati gangster i on naređivati drugima. Takođe je rekao da mu je Gari Kuper omiljena filmska zvezda.

Ali Gari je bio ona vrsta dečaka koji ti neće poslati drugo pismo dok ne dobije tvoj odgovor. Mogle bi proći godine a da ti on ne piše ako mu nisi odgovorila na poslednje pismo. Pošto se Brenda nedugo zatim udala – imala je šesnaest godina i mislila da ne može da živi bez izvesnog momka – prestala je da se dopisuje. Povremeno bi možda i napisala poneku reč, ali Gari se nije zaista vratio u njen život sve dok se dve-tri godine posle toga tetka Besi nije ponovo javila. Još uvek je bila uzrujana zbog Garija. On je iz državnog zatvora u Oregonu upućen u Marion u Ilinoisu, a to je, Besi je kazala Ajdi, mesto koje su izgradili da zameni Alkatraz. Nije mogla da se navikne da o

---

svom sinu razmišlja kao o opasnom kriminalcu koga bi trebalo držati samo u najstrože čuванom zatvoru.

To je Brendu navelo da razmišlja o Besi. U porodici Braun, u kojoj je bilo devetoro dece – sedam sestara i dva brata, Besi je sigurno bila član o kome se najviše pričalo. Imala je zelene oči i crnu kosu, i bila jedna od najlepših devojakа u okolini. Imala je umetnički temperament i mrzela je da radi u polju, jer nije želela da joj sunce ogrubi, potamni i isuši kožu. Ten joj je bio veoma beo. Želela je da zadrži takav izgled. Bez obzira na to što su bili mormoni i bavili se poljoprivredom u pustinji, volela je lepu odeću i ukrase, i imala običaj da nosi bele haljine sa širokim kimono rukavima i belim rukavicama koje je sama napravila. Ona i njena drugarica bi se doterale i stopirale do Solt Lejka. Sada je ostarila i patila od artritisa.

Brenda je ponovo počela da piše Gariju. Nije prošlo dugo vremena a oni su se naveliko dopisivali. Gari je očigledno bio inteligentan. On nije stigao do srednje škole kad su ga poslali u popravni dom, pa je sigurno morao mnogo da čita da bi stekao toliko znanja. Zaista je umeo da koristi teške reči. Brenda nije mogla ni da izgovori neke od dužih, a kamoli da im sa sigurnošću zna značenje.

Ponekad bi je Gari obradovao malim crtežima na margini; bili su neverovatno dobri. Govorila je da će pokušati da se i sama bavi umetnošću i poslala mu je uzorak svog rada. On je popravio njen crtež da bi joj ukazao na greške koje pravi. Mogao je da je dovoljno dobro podučava na daljinu.

Gari bi ponekad napomenuo da se posle tako dugog boravka u zatvoru više oseća kao žrtva nego kao čovek koji je zgrešio. On, naravno, nije poricao da je počinio poneko nedelo. Uvek je napominjao Brendi da on nije „dobar momak Čarli“.

Pošto su više od godinu dana razmenjivali pisma, Brenda je primetila izvesnu promenu. Kao da Gari više nije osećao da nikada neće izaći iz zatvora. U njihovoj prepisci pojavila se nada. Brenda je jednog dana rekla svom mužu Džoniju: „Čuj, ja stvarno mislim da je Gari spreman.“

Stekla je naviku da njegova pisma čita Džoniju, svojoj majci, ocu i sestrama. Ponekad, posle razgovora o tim pismima, njeni roditelji, Vern i Ajda, raspravljali su o tome šta bi Brenda trebalo da odgovori, s puno brige za Garija. Njena sestra Toni često je govorila koliko je njegovi crteži impresioniraju. U tim slikama je bilo toliko mnogo tuđe – dece s velikim tužnim očima.

Jednom ga je Brenda zapitala: „Kakav je to osećaj živeti u zatvoru? U kakvom ti to svetu živiš?“

Odgovorio joj je:

Mislim da ne postoji način da se adekvatno opiše ovakva vrsta života nekome ko ga nikada nije iskusio. To bi bilo potpuno strano tebi i tvom načinu razmišljanja, Brenda. Kao da si na drugoj planeti.

Bile su to reči koje su ljudima u njenoj dnevnoj sobi zvučale kao da se govori o Mesecu.

Kada si ovde, to je kao da si došao do same ivice i svakodnevno bacaš pogled na sve više dana kojih ne želiš da se sećaš.

Završio je napisavši:

Više od svega radi se o tome da ostaneš jak šta god se dešavalo.

Okupljeni oko božićne jelke, mislili su na Garija i pitali se da li bi iduće godine mogao da bude s njima. Pričali su o

---

moгуćnosti za njegovo uslovno puštanje na slobodu. On je već zatražio od Brende da mu bude staratelj, a ona mu je odgovorila: „Ako uprskaa stvar, ja ću prva biti protiv tebe.“

Ipak, porodica je bila više *za* nego *protiv*. Toni, koja mu nikada nije napisala ni jednu jedinu reč, takođe se ponudila da bude sustatelj. Iako su neke od Garijevih poruka bile strašno depresivne, a ona kojom je zatražio od Brende da mu bude staratelj bezosećajnija od poslovnog pisma, bilo je i nekih zaista dirljivih.

Draga Brenda,

Većeras sam primio tvoje pismo i ono me je oraspoložilo. Tvoje držanje mi pomaže da ponovo pronađem svoju dušu. Stan i posao su mi velika garancija, ali činjenica da je nekome stalo do mene, mnogo više znači odboru za uslovni otpust. Ranije sam uvek bio manje-više sam.

Tek posle božićne zabave Brenda je shvatila da će biti staratelj čoveku koga nije videla blizu trideset godina. To ju je navelo da razmisli o Toninoj opaski kako je Garijevo lice na svakoj fotografiji drugačije.

Sada se i Džoni zabrinuo. On je svim srcem bio za to da Brenda piše Gariju, ali kada je došlo do toga da ga dovede u njihovu porodicu, osetio je zebnju. Nije se radilo o tome da ga je bilo sramota što pruža utočište kriminalcu, Džoni jednostavno nije bio takav čovek, prosto je predosećao da će biti problema.

Pre svega, zajednica u koju je Gari trebalo da dođe nije bila prosečna. On bi ušao u mormonsko gnezdo. Čoveku koji je tek izašao iz zatvora bilo je dovoljno teško da se snađe i bez potrebe da se nosi s ljudima koji misle da je čak i pijenje kafe i čaja greh.

Glupost, rekla je Brenda. Nijedan od njihovih prijatelja se ne pridržava verskih pravila strogo. Ona i Džoni bi se teško

mogli okvalifikovati kao tipičan par uskogrudih mormona iz Okruga Juta.

Da, odvratio je Džoni, ali razmisli o okolini. O svim onim čistuncima s Univerziteta Brigama Janga koji se spremaju da odu u misionare. I dok samo ideš ulicom, može ti se činiti da si na crkvenoj službi. Sigurno će biti napetosti, rekao je Džoni.

Brenda nije mogla provesti jedanaest godina u braku sa Džonijem a da ne shvati da je njen muž čovek koji želi mir po svaku cenu. U njegovom životu neće biti nikakvog talasanja, ako ga on može sprečiti. Brenda ne bi mogla reći da je ona sama tražila nevolju, ali poneki talas čini život zanimljivijim. Tako je predložila da Gari boravi kod njih samo preko vikenda, ali da živi s Vernom i Ajdom. To je zadovoljilo Džona.

Pa, rekao joj je nasmešivši se, i ako ne pristanem, ti ćeš to svejedno uraditi. I bio je u pravu. Ona je uveliko saosećala sa svima koji su u škripcu. „On je platio svoj dug“, rekla je Džoniju, „i ja hoću da ga dovedem kući.“

Te reči je upotreabila i kada je razgovarala s poverenikom koji će biti nadležan za Garijev uslovni otpust. Kada ju je upitao zašto hoće da primi tog čoveka, Brenda je odgovorila: „Gari je u zatvoru već trinaest godina, mislim da je vreme da dođe kući.“

Brenda je znala šta joj je adut u takvim razgovorima. Možda je i bila bliže trideset petoj nego tridesetoj godini, ali se nije udavala četiri puta ne znajući koliko je u prirodi privlačna, a poverenik za uslovni otpust Mont Kort bio je plav i visok i čvrsto građen. Običan privlačan američki momak, nalik na Mister Propera, ali, svejedno, mislila je Brenda, prilično dopadljiv. Imao je razumevanja za potrebu da se svakom čoveku pruži druga šansa i priklonio bi se vašem mišljenju ako je za to postojao dobar razlog. U protivnom bi bio prilično

---

nepopustljiv. Tako ga je ona videla. Činilo joj se da je to pravi čovek za Garija.

Mont Kort je rekao Brendi da je radio s mnogo ljudi koji su upravo izašli iz zatvora i upozorio ju je na periode nazadovanja. Možda poneki problem tu i tamo, tuča u pijanstvu. Mislila je da ima prilično široke poglede za jednog mormona. Čovek ne može, objasnio je, da izađe iz zatvora i odmah se uključi u normalan život. Kao kad vojnik izađe iz vojske, naročito ako je bio ratni zarobljenik. Niko odmah ne postaje civil. Rekao joj je da bi ako Gari bude imao problema, trebalo da pokuša da ga podstakne da dođe kod njega i porazgovara o tome.

Zatim su Mont Kort i još jedan referent posetili Verna u njegovoj obučarskoj radnji da vide koliko je njen otac sposoban kao obučar. Mora da su bili impresionirani, jer niko u tom delu zemlje nije mogao da zna više o cipelama od Verna Damika, a on će, konačno, Gariju dati ne samo smeštaj nego i posao u svojoj radnji.

Od Garija je stiglo pismo kojim najavljuje da će biti otpušten za nekoliko nedelja. Onda je, početkom aprila, pozvao Brendu iz zatvora i rekao joj da izlazi za nekoliko dana. Planirao je, kazao je, da uzme autobus koji preko Mariona ide do Sent Luisa, i da odatle uhvati vezu drugim autobusima do Denvera i Solt Lejka. Preko telefona je imao prijatan glas, blag, zvučan, uzdržan. S mnogo osećanja.

Uzbuđena zbog svega toga, Brenda je skoro zaboravila da je to praktično isti put kojim je pre skoro sto godina krenuo njihov pradeda mormon, kada se otisnuo iz Misurija s ručnim kolicima natovarenim svime što je posedovao, gurajući ih prema zapadu preko prerija i prelaza na Stenovitim planinama, da

bi se zaustavio u Provou, u mormonskom kraljevstvu Dezeret, samo osamdeset kilometara od Solt Lejka.

2

Gari je, međutim, prešao jedva šezdeset ili osamdeset kilometara od Mariona kada se s jednog odmorišta javio telefonom Brendi rekavši joj da je njegovo dotadašnje putovanje autobusom bilo najgore razbijanje bubrega koje je ikada iskusio i da je odlučio da u Sent Luisu unovči svoju kartu i ostatak puta pređe avionom. Brenda se s tim složila. Ako Gari želi da putuje luksuzno, neka ga nek malo uživa.

Te večeri joj se opet javio. Definitivno dolazi poslednjim letom i ponovo će joj telefonirati kad stigne.

„Gari, nama treba četrdeset pet minuta da dođemo do aerodroma.“

„Ne mari.“

Brenda je mislila da je to čudan pristup, ali, ako ćemo pravo, on nije puno putovao avionom. Verovatno mu je trebalo vremena da se opusti.

Čak su i deca bila uzbuđena, a Brenda, naravno, nije mogla da spava. Posle ponoći, ona i Džoni su jednostavno čekali. Brenda je zapretila da će ubiti svakog ko je pozove tako kasno – želela je da linija bude slobodna.

„Tu sam“, čuo se njegov glas. Bilo je dva posle ponoći.

„U redu, dolazimo po tebe.“

„Sjajno“, rekao je Gari i prekinuo vezu. To je čovek koji te neće smarati pričom samo da bi potrošio ubačeni novac.

Dok su se vozili, Brenda je uporno požurivala Džona. Bilo je gluvo doba noći i na putu nije bilo nikoga. Džoni, međutim, nije nameravao da zaradi kaznu. Konačno, bili su na međudržavnom auto-putu. Stoga nije prelazio brzinu od sto kilometara. Brenda je odustala od borbe. Sve u svemu, bila je previše uzbuđena da bi se raspravljala.

„O, bože“, rekla je Brenda, „pitam se koliko je visok.“
„Šta?“, odvratio je Džoni.

Pomislila je da je možda nizak. To bi bilo strašno. Brenda je bila visoka samo sto šezdeset pet santimetara, a ta joj je visina bila odavno poznata. Od svoje desete godine imala je pedeset devet kilograma, sto šezdeset pet santimetara i nosila je istu veličinu grudnjaka kao i sada, s korpom C.

„Zašto se pitaš da li je visok?“, upitao je Džoni.
„Ne znam, nadam se da jeste.“

Dok je bila u nižim razredima srednje škole, kada bi obula cipele na štikle, jedina osoba dovoljno visoka da igra sa njom bio je nastavnik fizičkog. Bilo joj je grozno da poljubi dečka u čelo i kaže mu laku noć. U stvari, bila je toliko paranoična zbog svoje visine da je to možda omelo njen rast.

U svakom slučaju, zbog toga su joj se dopadali momci viši od nje. Uz njih se osećala ženstveno. Imala je moru da će joj, kada dođu na aerodrom, Gari dosegnuti samo do pazuha. Ma zbog toga bi odmah tu odustala od svega. Snalazi se sam kako znaš, rekla bi mu.

Stali su uz prostor za parking koji se protezao paralelno s glavnim ulazom u zgradu terminala. Brzo je izašla iz automobila, a Džoni je, stojeći s vozačke strane, pokušavao da krajeve košulje uvuče u pantalone. To je Brendu beskrajno iznerviralo.

Videla je Garija naslonjenog na zgradu. „Eno ga“, uzviknula je Brenda, ali je Džoni rekao: „Pričekaj, moram da zatvorim rajsferšlus na pantalonama.“

„Koga boli dupe za tvoju košulju?“, rekla je Brenda. „Ja idem.“

Dok je prelazila preko ulice između parkirališta i glavnog ulaza, Gari ju je ugledao i podigao je svoju torbu. Odmah su potrčali jedno prema drugom. Kad su se sreli, Gari je ispustio torbu, pogledao ju je, a onda obujmio tako čvrsto kao da ju je zagrlio medved. Brendu čak ni Džoni nikada nije stegao tako čvrsto.

Kada ju je Gari ponovo spustio na zemlju, odmakla se i pogledala ga. Morala je da ga vidi celog. Rekla je: „Moj bože, ti si visok.“

On se nasmejao. „Šta si očekivala, patuljka?“

„Ne znam šta sam očekivala“, rekla je, „ali, hvala bogu, ti si visok.“

Džoni je samo stajao pored njih, a njegovo veliko dobrodušno lice govorilo je *hm, hm, hm*.

„Zdravo, rođače“, obratio mu se Gari, „drago mi je što te vidim.“ Rukovao se sa Džonijem.

„Uzgred budi rečeno, Gari“, rekla je Brenda smireno, „ovo je moj muž.“

Gari je odgovorio: „Pretpostavio sam o kome se radi.“

Džoni je upitao: „Jesi li uzeo sve svoje stvari?“

Gari je podigao svoju putnu torbu – patetično malu, pomislila je Brenda – i rekao: „To je to. Sve što imam.“ Izgovorio je to bez humora i bez samosažaljenja. Materijalne stvari mu očigledno nisu značile mnogo.

Tek onda je primetila kako je obučen. Preko ruke je nosio crni mantil, a na sebi braon blejzer preko – nećete verovati – košulje sa žutim i zelenim prugama. Zatim, pantalone od poliestera bež boje i vrlo loše porubljene. A uz sve to, i par crnih

---

plastičnih cipela. Obračala je pažnju na obuću koju ljudi nose, zbog očevog zanata, i pomislila *au, ovo je zaista jeftino, nisu mu dali čak ni par kožnih cipela da ode kući.*

„Hajdemo“, rekao je Gari, „brišimo odavde.“

Tada je shvatila da je nešto popio. Nije bio mrtav pijan, ali pripit jeste. Namerno ju je obgrlio dok su išli prema kolima.

Kada su ušli u kola, Brenda je sela u sredinu, a Džoni je vozio.

Gari je rekao: „Hej, ovo je prilično zgodan auto. Koje je marke?“

„Žuti maverik“, rekla mu je. „Moj mali limun.“

Nastavili su vožnju. Zavladala je prva tišina.

„Jesi li umoran?“, upitala je Brenda.

„Malo umoran, ali i malo pijan.“ Gari se nasmešio. „Iskoristio sam šampanjac tokom leta. Ne znam da li se radi o visini, ili dugo nisam pio dobro piće, ali, brate, rasturio sam se u tom avionu. Bio sam srećniji nego ikad.“

Brenda se nasmejala. „Mislim da imaš pravo da se uletviš.“

U zatvoru su mu kosu ošišali baš na kratko. Kada poraste, zaključila je Brenda, biće to lepa gusta smeđa kosa, ali sada je neugledno štrčala pozadi. On ju je neprestano gladio nadole.

Svejedno joj se dopadao njegov izgled. U polusvetlu koje je prodiralo u automobil dok su se vozili kroz Solt Lejk, a grad s obe strane auto-puta spavao, zaključila je da je Gari u tom pogledu ispunio sva njena očekivanja. Dugi fini nos, pravilna brada, tanke, lepo oblikovane usne. Lice mu je imalo karakter.

„Hoćeš li da odemo na šoljicu kafe?“, upitao je Džoni.

Brenda je osetila kako se Gari ukočio. Kao da mu je čak i sama pomisao na to da uđe u nepoznato mesto izazivala

nervozu. „Hajdemo“, rekla je Brenda, „povešćemo te u kratak obilazak.“

Odlučili su se za *Džinin kafe*. To je bilo jedino mesto južno od Solt Lejka otvoreno u tri ujutro, ali pošto je bila noć od petka na subotu, ljudi su bili obučeni u najbolje što imaju. Kada su se smestili u svoj separe, Gari je rekao: „Čini mi se da ću morati da nabavim nešto odeće.“

Džoni mu je ponudio da jede, ali on nije bio gladan. Očigledno je bio previše uzbuđen. Brenda je osećala treperenje svake od jarkih boja koje je Gari proučavao na džuboksu. Kao da je bio zaslepljen rotirajućim crvenim, plavim i zlatnim svetlom na elektronskom ekranu automata za cigarete. Toliko se zaneo da je i na nju preneo svoje raspoloženje. Kada je ušao par zgodnih devojaka i Gari promrljao: „Nije loše“, Brenda se nasmejala. Bilo je nečega vrlo iskrenog u načinu na koji je on to rekao.

Parovi su dolazili sa zabava, ulazili i izlazili, a zvuci automobila koji se parkiraju i odlaze nisu prestajali. Ipak, Brenda nije gledala prema vratima. Mogao je ući i njen najbolji prijatelj, ona je bila sama s Garijem. Nije se mogla setiti kada je neko u tolikoj meri zaokupio njenu pažnju. Nije joj bila namera da bude nepristojna prema Džoniju, ali kao da je zaboravila da je i on tu.

Gari ga je, međutim, pogledao preko stola i rekao: „Hej čoveče, hvala. Zahvalan sam ti što si podržao Brendu u tome da me izvuče.“ Ponovo su se rukovali. Ovaj put je Gari to učinio od srca.

Dok su pili kafu, pitao je Brendu o njenim roditeljima, sestri, njenoj deci i Džonijevom poslu.

Džoni je radio na održavanju u Kompaniji pacifičkih država za liveno gvožđe i cevi. Iako je sada obavljao posao kovača, on

je nekada pravio gvozdene cevi, zagrevao ih i izlivao, a ponekada i oblikovao.

Razgovor je zamro. Gari nije imao pojma šta još da pita Džonija. On o nama ne zna ništa, mislila je Brenda, a ja tako malo znam o njegovom životu.

Gari im je ispričao o nekolicini prijatelja iz zatvora i o tome kako su to bili dobri ljudi, a onda je, izvinjavajući se, dodao: „Ali vi ne želite da slušate o zatvoru, to nije naročito prijatno.“

Džoni je odgovorio da oni okoliše u razgovoru samo zato što ne žele da ga povrede. „Radoznali smo“, rekao je Džoni, „ali, znaš, ne želimo da pitamo kako je unutra, šta se tamo radi s ljudima.“

Gari se nasmešio. Ponovo su začutili.

Brenda je znala da je Gari zbog nje užasno nervozan. Nije prestajala da pilji u njega, ali se nije mogla nagledati njegovog lica. Na njemu je bilo toliko mnogo uglova.

„Bože“, govorila je, „dobro je što si ovde s nama.“

„Dobro je vratiti se.“

„Pričeka dok upoznaš ovaj kraj“, rekla je. Umirala je od želje da mu priča o tome kako će se zabavljati na jezeru Juta i o kampovanju u kanjonima. Pustinja je isto toliko siva i mrka i tmurna kao i svaka druga, ali se planine uzdižu preko tri i po hiljade metara u visinu, dok se kanjoni zelene od prelepih šuma, a biće i sjajnih pijanki s prijateljima. Upravo se spremala da mu kaže kako mogu da ga nauče da lovi s lukom i strelom kada joj je odjednom jasno sinulo. Koliko god da je netremice gledala u njega, izgledalo je kao da ga uopšte nije sagledala. Preplavilo ju je snažno osećanje tuge. Zatvor ga je obeležio mnogo više nego što je očekivala.

Pružila je ruku da mu dotakne obraz na mestu na kojem je imao vrlo ružan ožiljak, a Gari je rekao: „Lepo izgleda, zar ne?“

Brenda je odgovorila: „Žao mi je, Gari, nisam želela da ti bude neprijatno.“

To je izazvalo tako dugu pauzu da je Džoni konačno zapitao: „Kako se to dogodilo?“

„Udarilo me je stražar“, rekao je Gari. Nasmehio se. „Zavezali su me da mi daju injekciju proliksina – a ja sam uspeo da pljunem lekara u lice. Onda su me izmlatili.“

Brenda je upitala: „Da li bi voleo da dođeš do tog stražara koji te je udario, i da ti njega dohvatiš?“

„Nemoj da me ispituješ“, rekao je Gari.

„Okej“, odvratila je Brenda, „ali da li ga mrziš?“

„Bože moj, naravno“, rekao je Gari, „zar ti ne bi?“

„Naravno da bih“, odgovorila je Brenda, „samo proveravam.“

Pola sata kasnije, vozeći se kući, prošli su pored oboda planine. S leve strane auto-puta, s planina se spuštao dugi breg, a njegov rubni greben ličio je na ud životinje čija šapa doseže do kolovoza. S druge strane, desno, u pustinji, nalazio se Državni zatvor Jute. U njegovim zgradama sada se videlo svetlo na samo nekoliko mesta. Počeli su da zbijaju šale o tom zatvoru.

3

Kada su se vratili kući, Gari je u njenoj dnevnoj sobi, pijući pivo, počeo da se opušta. Voleo je pivo, priznao je. U zatvoru su znali kako da naprave razblaženo pivo od hleba. Zvali su ga pruno. U stvari, Brenda i Džoni su primetili da Gari može da ispija pivo podjednako brzo kao i bilo koji drugi njihov poznanik.

Džoni se ubrzo zamorio i otišao je da spava. Tada su Gari i Brenda počeli stvarno da razgovaraju. On je ispričao nekoliko

---

zatvorskih dogodovština. Brendi se učinilo da je svaka sledeća surovija od one prethodne. Verovatno je u njima bilo pola istine, a pola piva. Biće da je lupetao.

Tek kada je pogledala kroz prozor i videla da je noć prošla, shvatila je koliko su dugo pričali. Izašli su ispred vrata da posmatraju kako se sunce pomalja iznad njenog ranča i rančerskih kuća njenih suseda, a Gari je, stojeći tu na njenom travnjaku okružen gomilom razbacanih igračkaka, mokrih od hladne prolećne rose, pogledao u nebo i duboko uzdahnuo.

„Trči mi se“, rekao je.

„Mora da si lud, tako umoran“, rekla je.

On se samo protegnuo i duboko udahnuo, a na licu mu se pojavio veliki osmeh. „Ej, čoveče“, rekao je, „stvarno sam napolju.“

Sneg je na planinama bio sive boje gvožđa, a purpurnocrven u udolinama, i sijao je kao zlato na svakoj padini okrenutoj prema suncu. Oblaci iznad planinskih vrhova dizali su se s dolaskom svetla. Brenda se zagledala u njegove oči i ponovo osetila veliku tugu. Oči su mu imale izraz zeca kog je isterala iz skrovišta, i mada se obično kaže „uplašeni zec“, ona je gledala u te oči preplašenih zečeva i one su bile mirne i blage i na neki način radoznale. Nisu znale šta dalje sledi.